

תיקון (?) 190 - שיטת החישוב הישנה

תיקון 190 אמנם הגדיר נוסחת שילוב חדשה, אולם זו הישנה תישאר בשימוש לפחות עד 2027 | שיטת החישוב הישנה מוסברת בכתבה החמישית בסדרה

מאת: בני הפנר

עד להופעתה של נוסחת השילוב, פורש נהנה מפטור מלא על מענק פיצויים ומפטור מלא על קצבה. משהופיעה, נוצרו יחסי גומלין בין השניים והכול לפי בחירתו של הפורש. לקראת כתיבת המאמר, פניתי אל יעקב חסון, מורי ורבי, ושאלתי אותו אם זכור לו מתי הופיעה לראשונה ובעקבות מה נוצרה. למיטב זכרונו, היא הופיעה לראשונה בשנת 1974. באשר לסיבה, למרות שהפעלתי עליו לחץ פיזי מתון, הוא לא זכר.

נוסחת השילוב המפורטת בסעיף 9א לפקודה, נותרה בעינה עד לפרסום תיקון 190 והיא תוסבר להלן. הנוסחה רלוונטית רק לפורש המקבל מענק פטור וקצבה, ומספקת שתי תשובות לשתי חלופות פרישה:

* בכמה תקטן הקצבה הפטורה במידה ונדרש לנצל מענק פרישה פטור, להלן אובדן פטור. חלופה זו נקראת "פטור על המענק".

* בכמה יקטן מענק פרישה פטור במידה ונדרש לנצל את מלוא הקצבה הפטורה. חלופה זו נקראת "פטור על הקצבה".

נציג דוגמא אחת (דוגמאות נוספות יופיעו בגרסה המלאה של הכתבה, שתוצג באתר עדיף), למועד פרישה 2011 בה תקרת הקצבה המזכה 7,990 שקלים

ותקרת מענק פרישה פטור 11,650 שקלים. לדוגמה, מר כהן עבד 30 שנים. עם פרישתו קיבל מענק כולל בסך 240,000 שקלים וקצבה כוללת בסך 8,500 שקלים, מתוכה 4,000 שקלים קצבה מוכרת. מחישוב קודם עולה שכל המענק פטור. חשב עבורו את הקצבה הפטורה והקצבה החייבת.

פתרון לחלופה של פטור על המענק

ראשית, עלינו לחשב את הקצבה הפטורה המקורית ללא אובדן פטור. להזיכרם, לפי הגבוה מבין הקצבה המוכרת ו-35% מהקצבה המזכה. במקרה שלנו, הקצבה עולה על תקרת הקצבה המזכה ולפיכך, הקצבה המזכה היא 7,990 שקלים. הקצבה הפטורה המקורית תחושב לפי הגבוה מבין 4,000 ו-2,797 שקלים (לפי 35% מ-7,990 שקלים). מכאן יוצא שהקצבה הפטורה ללא אובדן פטור היא 4,000 שקלים.

שלבי החישוב:

* **מענק פטור שנתי** בסך 8,000 שקלים לפי 240,000 שקלים מחולק ב-30.

* **קצבה מזכה** בסך 7,990 שקלים.

* **הסכום הכולל** בסך 15,990 שקלים לפי 8,000 שקלים בתוספת 7,990 שקלים. הסכום הכולל עולה על תקרת הקצבה המזכה, וברור שיהיה אובדן פטור.

* **הפרש** בסך 8,000 שקלים. לפי 15,990 שקלים פחות 7,990 שקלים.

* **אובדן פטור על הקצבה** בסך 3,997 שקלים לפי 7,990 שקלים כפול 8,000 שקלים ומחולק ב-15,990 שקלים.

4,500 שקלים. הקצבה החייבת מתחת לסף המס ונקבל קצבה נטו בסך 8,500 שקלים. בחישוב הקודם קיבלנו "הפרש" בסך 8,000 שקלים. בחלופה של פטור על הקצבה, אובדן הפטור על המענק שווה ל-240,000 שקלים. לפי 8,000 שקלים כפול 30 שנה. לאחר פרישה נקבל מענק נטו בסך 187,200 שקלים.

לסיכום, הקצבה הפטורה הסופית תהיה 3 שקלים לפי 4,000 שקלים בניכוי 3,997 שקלים. הקצבה החייבת תהיה 8,497 שקלים לפי הקצבה כוללת בסך 8,500 שקלים בניכוי קצבה פטורה בסך 3 שקלים. לאחר מס, נקבל קצבה נטו בסך 7,984 שקלים. הקצבה הפטורה נותרה הקצבה הפטורה המקורית בסך 4,000 שקלים. הקצבה החייבת היא בסך

הבסיס להשוואה:

מענק נטו	פטור על המענק	פטור על הקצבה
מענק נטו	240,000 שקלים	187,200 שקלים
קצבה נטו	7,984 שקלים	8,500 שקלים

מה עדיף?

הקצבה. כתרגיל קטן, אני מזמין את הקורא לחשב את החלופה המועדפת עבור מר כהן בהנחת ריבית היוון 3% ותוחלת חיים לפי הסטטיסטיקה של הביטוח הלאומי.

מה לגבי קצת מזה וקצת

מזה? והיה ומר כהן יבקש לנצל פטור חלקי על המענק / הקצבה ובתמורה להגדיל את הפטור על הקצבה / המענק לחילופין, ניתקל בבעיה. למיטב ידיעתי, מבחינת מס הכנסה, שרמת המיכון הממוחשב שלו עד לשנים האחרונות, הייתה במצב של "אין מחשוב כלל", אופציה זו לא עלתה.

בכתבה הבאה אסביר את אופן החישוב במקרים מורכבים.

המידע מוצג להמחשה בלבד. אין מדובר בהמלצה לביצוע או אי ביצוע פעולה. חבות המס הסופית תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס.

בני הפנר B.Sc., C.L.U.(Isr) הוא מנכ"ל חברת פתרוניות מתקדמים בלייף פלנינג בע"מ.